

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 12 lipca 2022 r.

Znak: ZPS-3.431.12.6.2022.JJA

**Pani
Agnieszka Ignasiak
Dyrektor
Centrum Obsługi Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych
w Stargardzie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 9-13 maja 2022 r. została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Stargardzie, mieszczącej się przy ul. J. Piłsudskiego 103/1-2-3. Kontrolę na podstawie upoważnienia nr 23/2022 z 20 kwietnia 2022r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Małgorzata Andraszkiwicz – starszy inspektor wojewódzki, Justyna Jarczewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem. Przedmiotem kontroli były zagadnienia dotyczące działalności placówki w zakresie standardu świadczonych usług, standardu opieki i wychowania z uwzględnieniem ograniczeń spowodowanych COVID-19, kwalifikacji zatrudnionych osób oraz realizacja zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 7 marca 2018 r. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do 13 maja 2022 roku.

akta kontroli str. 1-13

Podstawy dokonanych ustaleń:

- informacje przekazane przez dyrektora centrum,
- anonimowa ankieta przeprowadzona wśród 9 wychowanków,
- rozmowa przeprowadzona z wychowankami,
- oględziny pomieszczeń placówki,
- pisemne informacje udzielone przez 6 wychowawców i 3 specjalistów,
- analiza dokumentacji prowadzonej w placówce.

Działalność placówki w zakresie przestrzegania praw dziecka oceniam negatywnie. Realizację zadań w pozostałym zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

Informacje ogólne o kontrolowanej jednostce.

osoba kierująca jednostką w okresie objętym kontrolą		Placówką kieruje pani Agnieszka Ignasiak – dyrektor Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Stargardzie.
dokumenty regulujące funkcjonowanie placówki	statut	Uchwała Rady Powiatu w Stargardzie Szczecińskim Nr XIX/271/12 z dnia 30 maja 2012r.
	regulamin	Uchwała Zarządu Powiatu Stargardzkiego Nr 1531/12 z dnia 13 września 2012r., zmieniona Uchwałą Nr 1897/17 Zarządu Powiatu Stargardzkiego z dnia 22 września 2017 r.
	zezwoleń wojewody	Decyzja nr 4/2012 z dnia 28 listopada 2012 r.
typ placówki		socializacyjna, specjalistyczno-terapeutyczna
liczba miejsc określona w regulaminie placówki		14
wychowankowie	liczba dzieci umieszczonych na dzień kontroli	14
	wiek najmłodszego dziecka/najstarszego wychowanka lub osoby pełnoletniej	8/19 lat
	liczba dzieci poniżej 10 roku życia	1
	liczba dzieci mieszkających poza placówką	3
	dzieci systematycznie urlopowane do domu rodzinnego	1
	liczba dzieci, których rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską/zawieszoną/są pozbawieni władzy/sieroty/dzieci przyjęte na wniosek rodzica/osoby pełnoletnie/dzieci wychowanek	6/0/5/1/0/2/0
pracownicy placówki	dyrektor	1
	wychowawcy	7
	pedagog	1
	psycholog	1
	opiekun dziecięcy	1
	pracownik socjalny	1
	administracja i obsługa	13

akta kontroli str. 22-49

Oceny działalności dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez placówkę następujących zadań.

1. Kwalifikacje zatrudnionych osób.

W placówce do pracy z dziećmi na dzień kontroli zatrudnionych było 7 wychowawców oraz 1 opiekun dziecięcy. Wszyscy posiadali kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wsparcie specjalistyczne w placówce zapewniał pedagog, psycholog oraz pracownik socjalny. Pracownicy, którzy podjęli zatrudnienie w okresie objętym kontrolą zostali zweryfikowani w Rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym⁴.

Zgodnie z art. 98 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osoby zatrudnione w placówce: wychowawca, pedagog, psycholog, osoba prowadząca terapię, pracownik socjalny, opiekun dziecięcy mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Dyrektor centrum oświadczył, że *zapewnia pracownikom prawo do korzystania z poradnictwa. Pracownicy mogą korzystać z doświadczenia starszych stażem pracowników, dyrektora COPOW oraz w ramach współpracy z doświadczenia pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Stargardzie. W ramach programów unijnych „Akademia przyszłości” oraz „Rodzina najlepszą inwestycją” pracownicy wzmocniają swoje kompetencje oraz mają możliwość korzystania z porad specjalistów prowadzących zajęcia. W projekcie pn. „Partnerstwo dla rodziny” pracownicy rozwijają odporność na stres i tworzą osobisty plan zdrowia pod okiem wykwalifikowanych specjalistów. Ponadto w 2021r. w placówkach będących w strukturze Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Stargardzie dr hab. Hubert Kupiec z Uniwersytetu Szczecińskiego przeprowadzał superwizję pracy wychowawców i diagnozę problemów wychowawczych. Po zakończeniu odbyło się szkolenie warsztatowe, podczas którego pracownicy poznali słabe i mocne strony swoich oddziaływań wychowawczych oraz uzyskali wsparcie i porady. W ostatnim czasie częstsze stały się spotkania całego personelu placówki oraz specjalistów, aby budować atmosferę wspólnoty, prawidłowy układ relacji pomiędzy pracownikami, wypracowywać wspólny plan działania.*

Pracownicy w pisemnej informacji wskazali na udział w szkoleniach, m. in.: Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach – kurs podstawowy, Trening zastępowania agresji, Komunikacja – przeprowadzanie rozmowy indywidualnej z wychowankiem, Tworzenie i realizacja planów pomocy dziecku, Dialog motywujący w pracy z dziećmi i młodzieżą, Skuteczna komunikacja w zespole, Organizacja i metodyka pracy z grupami ukraińskich dzieci z pieczy zastępczej.

akta kontroli str. 35-50

2. Przestrzeganie praw dziecka.

znajomość praw przez dzieci uwzględnianie zdania dziecka	Anonimowe ankiety przeprowadzone wśród wychowanków wykazały, że znają swoje prawa. Wychowankowie wymienili m.in. prawo do: nauki, jedzenia, zainteresowań, wyrażania opinii, swojego zdania, chodzenia do szkoły, wychodzenia na miasto, posiadania własności, spędzania czasu wolnego. Podopieczni wskazali też, że w placówce mogą: dzwonić do rodziny, zapraszać do placówki koleżanki i kolegów, odpoczywać, korzystać z TV, komputera i internetu, realizować swoje zainteresowania i obchodzić swoje święta. Wychowankowie
---	---

⁴ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152)

	<p>posiadali rzeczy, do których nikt nie ma dostępu np. laptop, telefon, komputer. Trzy osoby wskazały, że nie posiadają lub nie mogą posiadać żadnych rzeczy, do których nikt nie ma dostępu. ponieważ wychowawcy „grzebią” w naszych rzeczach i je przeszukują. Cztery osoby wskazały, że któryś z pracowników bez ich zgody otwierał pocztę lub przeszukiwał telefon. Opisane zachowania mogą świadczyć o naruszeniach prawa dzieci do zachowania prywatności.</p> <p>Wychowankowie wskazali, że członkowie rodziny lub inne osoby bliskie mogą ich odwiedzać w placówce.</p> <p>Pięciu wychowanków wskazało, że mogą wyrazić swoje zdanie w kwestiach, które ich dotyczą. Czworo, że czasami mogą wyrazić swoje zdanie a dwoje, że nie mogą, uzasadniając, że - grozi mi za to kara, - ponieważ gdy coś powiem to powstaje kłótnia oraz - często słyszę, kim jesteś aby decydować, poza tym gdy się nie zgadzają z naszym zdaniem, krytykują nas. Na zasięganie opinii podopiecznych w sprawach ich dotyczących wskazali wszyscy wychowawcy.</p> <p>Powyższe informacje przekazano dyrektorowi centrum celem wyjaśnienia i podjęcia działań.</p>
dostępność telefonów do Rzecznika Praw Dziecka i Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie	Numery telefonów były dostępne dla wychowanków.
utrzymywanie kontaktów z rodzicami/ osobami opiekującymi się dzieckiem bezpośrednio przed umieszczeniem w placówce/rodzeństwem i dalszą rodziną/ zapewnienie miejsca do spotkań z rodzicami, rodzeństwem i innymi osobami bliskimi uzgadnianie decyzji dotyczących dziecka z jego rodzicami/ opiekunami prawnymi	<p>Zarówno wychowankowie jak i pracownicy wskazali, że rodzice i inne osoby bliskie mogą odwiedzać dzieci w placówce. Jako sposoby utrzymywania związków emocjonalnych dzieci z rodzinami pracownicy wskazali:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kontakt telefoniczny, – urlopowania, – odwiedziny w placówce, – udział bliskich w uroczystościach i ważnych wydarzeniach dla dziecka, – angażowanie rodziców w życie dziecka. <p>Jeden wychowanek jest systematycznie urlopowany do domu rodzinnego lub osób bliskich.</p> <p>Wychowawcy wskazali, że decyzje dotyczące dzieci podejmują w uzgodnieniu z rodzicami lub opiekunami prawnymi.</p>
rozdzielanie rodzeństw po umieszczeniu w placówce	Po umieszczeniu w placówce, w okresie kontrolnym, nie rozdzielono żadnego rodzeństwa.
relacje pomiędzy dziećmi i pracownikami	W ankietach oraz rozmowie wychowankowie wskazali, konkretnych pracowników, którzy traktują ich dobrze: po 5 osób –

p. (...) oraz p.(...), po 4 osoby – p.(...). oraz p. (...), 3 osoby – p. (...), 2 osoby – p. (...). Pojedyncze osoby wskazały: p. (...). oraz p. (...). Dwie osoby wskazały, że brak jest osób, które traktują dobrze wychowanków.

Na pytanie „Wymień pracowników, którzy traktują Ciebie źle i napisz dlaczego tak uważasz” – 10 wychowanków wskazało wychowawcę (...) uzasadniając to tym, że:

- bije niepełnosprawnych wychowanków,
- krzyczy, poniża, stosuje przemoc słowną, często odczuwa agresję za nic, stosuje przemoc fizyczną wobec dzieci,
- podsłuchuje, wmawia rzeczy, które nie są prawdą, nie chce budzić o 6.00 bo jej się nie chce,
- ocenia przez swoje „okulary”, zawsze próbuje udowodnić swoją rację,
- była taka sytuacja, że jeden wychowanek nasikał na podłogę i została zawołana wychowawca (...), która to wytarła mopem a następnie tym mopem biła go po twarzy,
- dwóch wychowanków stwierdziło, że trochę boi się pani (...),
- bije dzieci poduszką,
- szybko jej puszczają nerwy, krzyczy,
- jak robi sałatkę, to oblizuje łyżkę i dalej nią miesza,
- oblizuje rzeczy, którymi robi kolację i ich nie myje.

Przekazane przez wychowanków informacje świadczą o stosowaniu przemocy przez wychowawcę.

Powyższe informacje zostały przekazane dyrektorowi centrum, który w trakcie trwania postępowania kontrolnego złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na stosowaniu przemocy wobec wychowanków POW Nr 2 w Stargardzie.

Ponadto wychowankowie wskazali jeszcze innych pracowników, którzy traktują ich źle, uzasadniając:

- pani (...) – wszystko jej nie pasuje, miewa swoje humorki, robi dziwne miny, ma oschłe podejście, bardzo często wyładowuje się na dzieciach,
- pani (...) – przekręca słowa, krzyczy jak idę do toalety lub się napić,
- pani (...) – umniejsza dzieciom, nie szanuje ich opinii,
- pani (...) – zamiast krzyczeć piszczy, jest wybuchowa, zapala światło w pokoju i wmawia, że palę w pokoju.

Pracownicy w pisemnych informacjach podali, że ich relacje z wychowankami opierają się na wzajemnym szacunku i zrozumieniu oraz na współpracy. Nie znajduje to potwierdzenia w opinii dzieci. Wychowawcy zatrudnieni w placówce to wieloletni pracownicy, którzy do tej pory pracowali z mniejszymi dziećmi i niepełnosprawnymi. W placówce też nie było dużej rotacji dzieci. Z ankiet oraz rozmowy z wychowankami wynikać może, że pracowników placówki dotknęło wypalenie zawodowe oraz, że nie dostosowują metod wychowawczych do wieku rozwojowego dzieci. Stąd też niewłaściwa forma kontroli nad dziećmi w różnym wieku (grzebanie w rzeczach, kontrola poczty i telefonów) oraz

	<p>trudności w uwzględnianiu zdania dziecka oraz niewłaściwe ich traktowanie (brak szacunku).</p> <p>Również specjaliści zatrudnieni w placówce, nie zostali wskazani jako osoby znaczące dla dzieci. Byli oni bardziej skupieni na realizacji wyznaczonych zadań niż na potrzebach dzieci czy budowaniu dobrych relacji oraz poczuciu zaufania.</p> <p>W związku z powzięciem przez inspektorów informacji o możliwości popełnienia przestępstwa wyczerpującego znamiona typu czynu zabronionego w art. 207 § 1a Kodeksu postępowania karnego⁵ w dniu 13 czerwca 2022 roku Wojewoda Zachodniopomorski złożył zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Stargardzie.</p>
praca indywidualna wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka	<p>Wychowankowie potrafili wskazać swojego wychowawcę „prowadzącego”. Podali, że wychowawcy robią z nimi zakupy, chodzą do lekarzy. Większość podała, że wychowawcy nie spędzają z nimi czasu indywidualnie.</p> <p>Pracownicy jako formy pracy indywidualnej wskazali m.in. rozmowy, spacer, pomoc w układaniu ubrań, wyjście do lekarza, wspólne zakupy, pomoc w odrabianiu lekcji.</p> <p>Jako ważne wydarzenia z życia dziecka, w których wychowawca uczestniczył zostały wskazane m.in. udział w urodzinach, obecność na meczu koszykówki, obecność przy podpisywaniu dokumentów dotyczących usamodzielnienia, złożenie wniosku o wydanie dowodu osobistego.</p> <p>Analiza informacji przekazanych przez pracowników oraz uzyskanych od dzieci wskazała na rozbieżności. Dzieci nie zauważają, żeby wychowawca spędzał z nimi indywidualnie czas co mogłoby wpłynąć na poprawę relacji i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci.</p> <p>Analiza grafików pracy wychowawców w miesiącach: październik 2021 r., luty 2022 r. oraz maj 2022 r. wykazała, że wychowawcy mają zaplanowane godziny na rzecz dziecka.</p> <p>W powyższym zakresie przekazano uwagi dyrektorowi placówki.</p>
nagrody stosowane w placówce	<p>Wśród nagród stosowanych w placówce wychowankowie wymienili: wyższe kieszonkowe, słodycze, pochwałę.</p> <p>Wychowawcy, poza wymienionymi przez dzieci wskazali: wyjście na lody lub do kina, pochwała na forum grupy, uśmiech, przytulenie.</p>
kary stosowane w placówce	<p>Na pytanie dotyczące kar stosowanych w placówce, wychowankowie wskazali: kara na telefon, na telewizor, na komputer, na internet, zakaz wyjścia na miasto, zakaz opuszczania placówki, kara na PS 4. Jedna osoba wskazała, że kara fizyczna dla wychowanka (...)</p> <p>Wychowawcy dodatkowo wskazali: rozmowy dyscyplinujące, wyrażenie swojego smutku, zawodu dla zachowania wychowanka, upomnienie, ograniczenie przywilejów, nagana słowna.</p>
tryb odwoławczy od kary	<p>Na pytanie „Co możesz zrobić jeśli nie zgadzasz się z karą?” dzieci odpowiedziały, że odwołać się do pani dyrektor, porozmawiać z</p>

⁵ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 534 z późn. zm.)

	<p>koordynatorem lub z wychowawcą, żeby anulował karę. Trzy osoby odpowiedziały, że nie oraz, że wychowawca i tak zrobi swoje.</p> <p>Wychowawcy wskazali, że wychowankowie mają możliwość odwołania się pisemnie do dyrektora centrum w ciągu 7 dni od dnia zastosowania kary, a dyrektor ma 14 dni na udzielenie odpowiedzi.</p>
uczestniczenie w praktykach religijnych zgodnie z deklarowanym wyznaniem	Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie kontroli wychowankowie mogą uczestniczyć w praktykach religijnych zgodnie z deklarowanym wyznaniem.
konieczność zmian w placówce na jakie wskazały dzieci	<p>Na pytanie <i>Co chcesz zmienić w placówce</i> dzieci wskazały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - żeby nie oddawać telefonu na noc – 4 osoby, - wychowawców – 3 osoby, - traktowania dzieci i podejścia do nich – 2 osoby, - aby wychowawcy mieli do nas zaufanie – 2 osoby, - skrócić naukę własną – 2 osoby. <p>Pojedyncze osoby wskazały: żebyśmy mogli wychodzić wieczorem do toalety, więcej luzu, by nie czuć się jak w więzieniu, więcej prywatności, aby słuchano tego co mamy do powiedzenia, zwolnić niektórych pracowników, aby to był nasz dom a nie, że nic nie możemy, zachowania wychowawców wobec dzieci, wydłużyć czas wychodzenia do 4 godz. Zgłoszone przez dzieci potrzeby mogą świadczyć o zaburzonej poczuciu bezpieczeństwa i braku zaufania do pracowników.</p> <p>Wszystkie potrzeby wskazane przez dzieci przekazano dyrektorowi centrum.</p>

Na pytanie o występowanie w placówce zachowań przemocowych dzieci odpowiedziały następująco:

	nie	spotkało mnie	widziałem	kto był sprawcą?	
				dorosły	dziecko
agresja fizyczna (kopanie, bicie, szarpanie, itp.)	1	4	10	9	6
agresja słowna (wyzwiska, wyśmiewanie, obrażanie, itp.)	0	9	7	5	8
przemoc (zmuszanie do określonego zachowania się, zastraszanie, prześladowanie, gnębienie, poniżanie)	8	2	2	2	1
wymuszanie, wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy, kradzież	9	3	1	2	1
namawianie do stosowania środków odurzających (alkohol, narkotyki, dopalacze)	11	0	0	0	0

Analiza ankiet i rozmów z wychowankami wskazuje, że w placówce dochodzi do przemocy rówieśniczej, a także zachowań przemocowych w stosunku do dzieci ze strony dorosłych. Wychowawcy wskazali, że występuje agresja słowna (wyzwiska, wulgaryzmy) oraz fizyczna (szarpanie, popychanie). Jako działania niwelujące te zachowania zostały wskazane: rozmowy

wychowawcze, napisanie notatki służbowej, poinformowanie koordynatora, zgłoszenie problemu do psychologa, pedagoga, wyjaśnienie sytuacji, ograniczenie przywilejów. Liczne zachowania agresywne wskazują na to, że podejmowane dotychczas działania nie są wystarczające. Na skalę zjawiska przemocy rówieśniczej mogą mieć wpływ: zniechęcenie wychowawców pracą, która jest odczuwana przez dzieci, niewystarczające kompetencje wychowawców w zakresie pracy z nastolatkami, brak spójności w działaniach wychowawczych.

akta kontroli str. 51-147

3. Zasadność pobytu dziecka w placówce oraz działania podejmowane na rzecz powrotu wychowanków do rodziny i utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami.

Wychowankowie umieszczeni w placówce posiadali postanowienia sądu o zabezpieczeniu ich w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz skierowania wydane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie.

akta kontroli str. 22-149, 164-379

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji zweryfikowano na podstawie dokumentacji wszystkich osób umieszczonych w placówce na dzień kontroli.

rotacja dzieci w placówce	W kontrolowanym okresie do placówki przyjęto 4 wychowanków i 4 ją opuściło, w tym 3 się usamodzielniało, a 1 został umieszczony w innej placówce opiekuńczo-wychowawczej.
liczba kontrolowanych posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka	Skontrolowano 46 posiedzeń.
terminowość dokonywania ocen – nie rzadziej niż co 3/6 miesięcy	Kontrolowane oceny zasadności pobytu dziecka w placówce zostały dokonane z zachowaniem obowiązujących przepisów.
zasadność pobytu dzieci w placówce	Ocena zasadności osób poniżej 18 roku życia dokonywana była przez zespół. Pobyt 12 dzieci uznano jako niezasadny, 4 powinna wrócić do rodziny, 2 osoby powinny zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej a 6 zostać umieszczonych w rodzinie przysposabiającej.
niezwłoczne przekazywanie wniosków zespołu do sądu	We wszystkich kontrolowanych przypadkach wnioski zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka były niezwłocznie przekazywane do sądu.
skład zespołów	Placówka każdorazowo zapraszała na posiedzenia wszystkie wymagane przepisami osoby i instytucje.
umieszczanie i przebywanie w placówce dzieci poniżej 10 roku życia	W placówce, w okresie objętym kontrolą, zostało umieszczonych i nadal przebywa 1 dziecko poniżej 10 roku życia ze starszym rodzeństwem. Powodem umieszczenia rodzeństwa w placówce była niewydolność wychowawcza, depresja matki oraz nadużywanie alkoholu. Matka podjęła współpracę z asystentem rodziny, kuratorem, uczęszcza do klubu AA oraz leczy się na depresję. W okresie kontrolnym w placówce przebywał jeszcze jeden wychowanek poniżej 10 r. ż., który na dzień kontroli ukończył 10 rok życia.

stosowanie art. 100 ust. 4a ustawy – regulowanie sytuacji prawnej wychowanków	W kontrolowanym okresie przepis dotyczył 2 wychowanków. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją umożliwiającą przysposobienie do ośrodków adopcyjnych	W okresie objętym kontrolą przepis dotyczył 2 dzieci. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
działania na rzecz jak najkrótszego pobytu dzieci w placówce/współpraca z innymi instytucjami na rzecz powrotu wychowanków do rodziny	Placówka podejmowała działania na rzecz jak najkrótszego pobytu dzieci w placówce – systematycznie dokonywane były okresowe oceny sytuacji dziecka, po dokonaniu oceny zasadności wnioski przekazywano do sądu. Poszukiwano dla dzieci rodzin zastępczych i zaprzyjaźnionych. W okresie objętym kontrolą żaden wychowanek nie powrócił do domu rodzinnego.

akta kontroli str. 22-34, 164-379

4. Działania placówki wobec dziewcząt w ciąży i rodziców z dziećmi.

W kontrolowanym okresie, w placówce nie przebywały wychowanki w ciąży ani rodzice z dziećmi.

akta kontroli str. 380-383

5. Warunki lokalowe.

Placówka posiada warunki lokalowe określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Funkcjonuje na parterze bloku mieszkalnego. Do dyspozycji 14 wychowanków jest 6 pokoi mieszkalnych. Mieszkanie urządzone jest funkcjonalnie i estetycznie. Liczba pomieszczeń oraz ich wyposażenie dostosowane jest do liczby umieszczonych dzieci.

akta kontroli str. 386-387

6. Zapewnienie dzieciom wyżywienia, dostosowanego do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, w tym dostępu do produktów żywnościowych i napojów przez całą dobę, zapewnienie dostępu do nauki, zajęć wyrównawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych oraz zaopatrzenie w wyroby medyczne, zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej i zaopatrzenie w produkty lecznicze. Wyposażenie dzieci w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego, środki higieny osobistej.

wyżywienie, w tym konieczność stosowania specjalnych diet, wyposażenie aneksów kuchennych	Pod względem jakościowym i ilościowym wyżywienie zostało ocenione przez wychowanków jako dobre lub może być. Większość dzieci wskazała, że jest wystarczająca ilość jedzenia. Dwie osoby wskazały, że jest niewystarczająca ilość jedzenia na śniadania, ale jest to spowodowane upodobaniami dzieci. Zarówno wychowankowie jak i wychowawcy potwierdzili, że żywność i napoje są w placówce dostępne przez całą dobę. Żaden wychowanek nie wymagał zaopatrzenia w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia.
---	--

realizacja obowiązku szkolnego, dostęp do zajęć wyrównawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych	Na dzień kontroli 12 wychowanków objętych było obowiązkiem szkolnym. Dziewięciu było uczniami szkoły podstawowej, dwie szkoły zawodowej oraz jeden średniej. Osoby pełnoletnie przebywające w placówce również kontynuowały naukę. W okresie pandemii dzieci realizowały naukę w formie zdalnej. Trzy osoby przebywały w internacie. Wychowankom, u których występowały trudności szkolne, zapewniono indywidualną pomoc w nauce, korepetycje, udział w zajęciach wyrównawczych oraz kierowano do poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dzieci otrzymywały pomoc adekwatną do potrzeb.
zapewnienie podręczników i przyborów szkolnych	Wszyscy wychowankowie mieli zapewnione podręczniki oraz przybory szkolne. Nikt nie zgłaszał nieprawidłowości w tym zakresie.
umieszczanie dzieci w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i młodzieżowych ośrodkach wychowawczych	Na dzień kontroli żadne dziecko nie przebywało w młodzieżowym ośrodku wychowawczym ani w młodzieżowym ośrodku socjoterapii.
zapewnienie opieki i pomocy dzieciom niepełnosprawnym	W placówce na dzień kontroli przebywało pięcioro dzieci z niepełnosprawnością. Placówka zapewniała dzieciom pomoc adekwatną do potrzeb.
zapewnienie dzieciom opieki medycznej, w tym zapewnienie leków i wyrobów medycznych	Wszyscy wychowankowie posiadali ubezpieczenie zdrowotne i byli zapisani do lekarza pierwszego kontaktu. Część dzieci wymagała pomocy specjalistycznej: stomatolog – 11 osób, ortopeda – 7 osób, psychiatra – 3 osoby, okulista – 3 osoby, chirurg – 4 osoby, ginekolog – 2 osoby, ortodonta – 2 osoby, dermatolog, hematolog, alergolog - po 1 osobie. Recepty realizowane były na bieżąco, a dzieci wyposażane w wyroby medyczne np. okulary.
hospitalizacje wychowanków w szpitalach/ na oddziałach psychiatrycznych	W okresie podlegającym kontroli żadne z dzieci nie było hospitalizowane w szpitalu psychiatrycznym.
wyposażenie dzieci w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej	Na podstawie informacji udzielonej przez pracowników, przeprowadzonych ankiet oraz rozmów z wychowankami stwierdzono, że wychowankowie posiadali odzież i obuwie w odpowiedniej ilości i adekwatne do pory roku. Zabezpieczeni byli również w odpowiednie środki higieny osobistej.
zapewnienie dzieciom zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego	Pomieszczenia zajmowane przez dzieci były wyposażone w sprzęt, gry i zabawki oraz materiały dydaktyczne dostosowane do wieku i zainteresowań wychowanków.

akta kontroli str. 22-34, 55-99, 101-155

7. Wypłacanie drobnych kwot do własnego dysponowania przez dziecko.

W placówce sposób przyznawania „kieszonkowego” został określony Zarządzeniem nr 2/2020 Dyrektora Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Stargardzie z dnia 6 lutego 2020 r. w sprawie Regulaminu przyznawania do własnego dysponowania przez dziecko tzw. „kieszonkowego” w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Nr 1-6 w Stargardzie i Witkowie Drugim. Regulamin zawiera motywacyjny system określania wysokości kwot „kieszonkowego”.

Na podstawie weryfikacji list wypłat „kieszonkowego” za miesiące: luty, październik 2020 r., lipiec 2021 r., styczeń 2022 r. stwierdzono, że jeden wychowanek otrzymał kwotę mniejszą niż minimalna kwota „kieszonkowego” określonego w przepisach. Kontrolujący pouczyli dyrektora w tym zakresie i zobowiązali do wypłaty wyrównania „kieszonkowego” wychowankowi, który nie otrzymał kwoty minimalnej.

Wszyscy wychowankowie wskazali, że nie ma takiej sytuacji, aby nie otrzymali „kieszonkowego”. Wychowankowie w ankietach oraz rozmowie wskazali, że otrzymują kieszonkowego najczęściej w przedziale 11-40 zł.

akta kontroli str. 55-148

8. Prowadzenie obowiązującej dokumentacji.

8.1. Prowadzenie dokumentacji wychowanków.

Oceny dokonano na podstawie analizy dokumentacji wszystkich wychowanków przebywających w placówce na dzień kontroli.

lp.	inicjały i wiek dziecka, data umieszczenia w placówce	prowadzenie dokumentacji: diagnoza psychofizyczna, plan pomocy dziecku, karta pobytu, arkusze badań i obserwacji, karta udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię.
1.	(...)	Bez uwag
2.	(...)	Bez uwag
3.	(...)	Bez uwag
4.	(...)	Rozbieżności w uzasadnieniu niezasadności pobytu w placówce pomiędzy planem pomocy dziecku (powrót dziecka do domu rodzinnego) oraz wniosku zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka (umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej) przesłanego do sądu.
5.	(...)	Bez uwag
6.	(...)	Przy określaniu zasadności pobytu nie wzięto pod uwagę zdania wychowanka i nie jest ona zgodna z jego wolą. Cel w planie pomocy dziecku (znalezienie rodziny zastępczej lub adopcyjnej) nie jest adekwatny do sytuacji dziecka, brak kwalifikacji do adopcji, wychowanek nie wyraża zgody na przysposobienie ani na umieszczenie w rodzinie zastępczej.
7.	(...)	W ocenie zasadności pobytu wskazano, że sytuacja prawna umożliwia umieszczenie w pieczy zastępczej. W rzeczywistości sytuacja prawna dziecka jest uregulowana – rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, dziecko wyraża chęć umieszczenia w rodzinie adopcyjnej. Zostało zgłoszone do ośrodka adopcyjnego.

8.	(...)	Bez uwag
9.	(...)	Bez uwag
10.	(...)	W ocenie zasadności pobytu wskazano, że pobyt nie jest zasadny, ponieważ sytuacja prawna umożliwia umieszczenie w rodzinie przysposabiającej. Dziecko zostało zgłoszone do ośrodka adopcyjnego jednak nie zostało zakwalifikowane do adopcji ze względu na negatywną opinię oraz brak zgody opiekuna prawnego.
11.	(...)	W określenie zasadności pobytu wskazano, że pobyt nie jest zasadny, sytuacja prawna umożliwia umieszczenie w rodzinie przysposabiającej. Dziecko zostało zgłoszone do ośrodka adopcyjnego jednak nie zostało zakwalifikowane do adopcji ze względu na negatywną opinię oraz brak zgody opiekuna prawnego.
12.	(...)	Bez uwag

W placówce dla każdego dziecka prowadzona była dokumentacji określona w obowiązujących przepisach. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami (opisane w tabeli) kontrolujący udzielili instruktażu w zakresie prowadzenia dokumentacji dyrekcji centrum. Wskazano również, że plan pomocy dziecku jak również określenie zasadności pobytu winno odbywać się na posiedzeniu zespołu, a wszelkie działania powinny odbywać się zgodnie z decyzją zespołu.

akta kontroli str. 164-379

8.2. Prowadzenie innej dokumentacji.

protokoły z posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka	Posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka były protokołowane.
ewidencja wychowanków	Placówka prowadziła ewidencję wychowanków, która zawierała wszystkie elementy określone w przepisach.

8.3. Przechowywanie dokumentacji.

Dokumentacja była przechowywana w pomieszczeniach biurowych, w zamykanych szafach. Była zabezpieczona przed dostępem osób nieuprawnionych.

9. Przygotowanie placówki do wypełniania zadań określonych w regulaminie.

lp.	zagadnienie	opis
1.	działania podejmowane wobec wychowanka bezpośrednio po przyjęciu do placówki w celu zminimalizowania poczucia straty i traumy związanej z umieszczeniem w placówce	Pracownicy w pisemnych informacjach o realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych wskazali: <ul style="list-style-type: none"> – stworzenie przyjaznej atmosfery dziecku, – zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, – pomoc w aklimatyzacji się w nowej sytuacji, – oprowadzenie po placówce, – otoczenie dziecka opieką i troską, – wprowadzenie w życie grupy, zapoznanie z innymi wychowankami, – poświęcenie więcej uwagi.

2.	przygotowanie placówki pod względem lokalowym dla liczby dzieci określonej w regulaminie	Placówka jest przygotowana pod względem lokalowym do realizowania zadań określonych w regulaminie.
3.	zatrudnienie wychowawców adekwatne do liczby miejsc określonej w regulaminie/ umieszczonych dzieci organizacja pracy umożliwiająca wychowawcy wykonywanie wszystkich zadań wynikających z przepisów, w tym indywidualnej pracy na rzecz dzieci zakresy obowiązków pracowników merytorycznych	W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że przestrzegany był przepis stanowiący, że jeden wychowawca może kierować procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Organizacja pracy umożliwia wychowawcom wykonywanie wszystkich zadań. Pracownicy posiadali zakresy obowiązków uwzględniające wszystkie zadania określone w obowiązujących przepisach.
4.	zgodność umieszczeń dzieci z liczbą miejsc określoną w regulaminie	Zweryfikowano na podstawie analizy pierwszego dnia każdego parzystego miesiąca w okresie od 1 lutego 2020 r. do 1 kwietnia 2022 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
5.	zapewnienie właściwej opieki w ciągu doby	Analizie poddano zapewnienie wychowankom opieki w ciągu dnia i w godzinach nocnych na podstawie wpisów z 10 dni wybranych losowo z ostatniego półrocza z rejestru opieki dziennej i nocnej (10.12.2021 r. - 20.04.2022 r.). Z analizy grafików pracy wychowawców wynika, że była zapewniona ciągłość opieki. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.
6.	zapewnienie specjalistycznej opieki adekwatnej do potrzeb dzieci	Wychowankowie otrzymywali wsparcie adekwatne do występujących potrzeb. Wychowankowie objęci byli opieką psychologiczną i pedagogiczną na terenie placówki, w Zachodniopomorskim Instytucie Psychoterapii, w ośrodkach, w których na co dzień przebywali oraz szkołach, do których uczęszczają.
7.	przygotowanie do samodzielności	Placówka przygotowuje dzieci do samodzielności m.in. poprzez naukę dysponowania „kieszonkowym”, załatwianie spraw w urzędach, nabywanie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego: gotowania, sprzątanía, robienia zakupów.
8.	pokrywanie kosztów przejazdu do uzasadnionych miejsc pobytu, pokrywanie	Zgodnie z informacją udzieloną przez pracowników, placówka pokrywa koszty przejazdów dzieci. Wychowankowie otrzymują pieniądze na przejazd, a następnie muszą się rozliczyć biletami. Kupowane są także bilety miesięczne.

	kosztów pobytu w bursie lub internacie	Za pobyt dzieci w ośrodkach, w okresie objętym kontrolą, poniesiono koszt w wysokości 18.529,88 zł.
9.	organizowanie dzieciom czasu wolnego zapewnienie dzieciom warunków do rozwijania zainteresowań	Na pytanie <i>co robisz w czasie wolnym</i> podopieczni wskazali m.in.: wychodzę na miasto, idę na dwór, gram na telefonie, trenuję, śpię, uczę się, czytam, oglądam, sprzątam, bawię się, przeglądam media społecznościowe, słucham muzyki, siedzę w pokoju, uczęszczam na tańce. Dyrektor centrum jako formy spędzania czasu wolnego przez wychowanków wskazał m.in.: uczestniczą w zajęciach pozaszkolnych (j. angielski, szachy, basen, zajęcia Ju-Jitsu, siłownia, koszykówka), wychodzą do kina, jeżdżą na wycieczki rowerowe, wychodzą na spacer, lodowisko, uczestniczą w kółkach zainteresowań na terenie placówki, opiekują się zwierzętami, wychodzą na pizzę, lody.
10.	opracowane procedury i programy	W placówce opracowanych zostało 27 procedur postępowania w różnych sytuacjach w tym także związanych z COVID-19 między innymi: procedura w przypadku hospitalizacji wychowanka, postępowania w przypadku zachowań agresywnych, procedura dotycząca leczenia wychowanków, procedura odwiedzin, procedura dotycząca zwalniania wychowanków poza placówkę. Wychowankowie uczestniczą w projektach „Rodzina najlepszą inwestycją” oraz „Akademia Przyszłości”. Odbywały się również pogadanki tematyczne związane między innymi: z zagrożeniami związanymi z paleniem papierosów, pić alkoholu, stosowaniem używek, dopalaczy, pić napojów energetyzujących, a także na temat świadomego korzystania z komputera, internetu, TV, na temat prawidłowej ewakuacji oraz właściwych zachowań w razie zagrożenia. Ponadto na terenie placówki funkcjonują koła zainteresowań (kulinarne, sportowo-turystyczne, artystyczne).
11.	wsparcie wolontariuszy	W okresie objętym kontrolą placówka korzystała ze wsparcia wolontariuszy. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

akta kontroli str. 55-148, 389

10. Realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych po kontroli przeprowadzonej w dniach 29 stycznia - 2 lutego 2018 roku.

lp.	zalecenia	uwagi o realizacji
1.	Zapraszać na posiedzenia zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka osoby i instytucje wskazane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	W okresie objętym kontrolą na zespoły do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka zapraszano osoby i instytucje wskazane w ustawie Zalecenie zostało zrealizowane.
2.	Terminowo składać do sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie	W okresie objętym kontrolą przepis dotyczył 2 wychowanków. Wnioski do sądu zostały złożone terminowo i dołączona została opinia gminy lub

	zarządzeń, celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej oraz dołączać opinię gminy lub podmiotu organizującego pracę z rodziną	podmiotu organizującego pracę z rodziną. Zalecenie zostało zrealizowane.
3.	Sporządzać plany pomocy dziecku we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzicom dziecka nie został przydzielony asystent – z podmiotem organizującym pracę z rodziną.	W okresie objętym kontrolą plany pomocy dziecku były sporządzane we współpracy z asystentem rodziny, a w sytuacji, gdy rodzicom dziecka nie został przydzielony asystent – z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Zalecenie zostało zrealizowane.

11. Funkcjonowanie placówki w okresie epidemii spowodowanej przez COVID-19.

Dyrektor centrum wprowadził zarządzenia regulujące funkcjonowanie placówki. Stosowane były wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Placówka utrzymywała kontakt z podmiotami leczniczymi, Starostwem Powiatowym w Stargardzie, Urzędem Wojewódzkim w Szczecinie, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Stargardzie. Pracownicy byli na bieżąco informowani o aktualnych przepisach, nakazach, zakazach i ograniczeniach. Dzieci miały zapewnioną ciągłą opiekę oraz wsparcie specjalistów.

akta kontroli str. 393-394

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	1) stosowanie przemocy przez wychowawcę, 2) zachowanie wychowawcy zaburzające poczucie bezpieczeństwa, 3) występowanie przemocy rówieśniczej, 4) zachowania pracowników naruszające prawo do poszanowania prywatności i podmiotowości wychowanków
przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	1) niski poziom kompetencji i umiejętności wychowawczych lub wypalenie zawodowe niektórych osób pracujących z dziećmi, 2) niewłaściwe oddziaływania wychowawcze, 3) niedostateczny nadzór dyrektora
skutki stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	1) obniżenie samooceny dziecka, 2) naruszenie praw dziecka, 3) zaburzone poczucie bezpieczeństwa u niektórych wychowanków, 4) przemoc rówieśnicza.
osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	1) dyrektor 2) wychowawcy
wpis w książce kontroli	9
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania

wystąpienie otrzymują	1) Dyrektor Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Stargardzie 2) Wojewoda Zachodniopomorski
-----------------------	--

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w celu ich wyeliminowania oraz podniesienia jakości opieki nad dziećmi

wydaję zalecenia

znaczące:

- 1) respektować prawa dziecka, w szczególności w zakresie: poszanowania jego prywatności i podmiotowości, ochrony przed wszelkimi formami przemocy, ochrony przed poniżającym traktowaniem,
- 2) podjąć działania zapewniające wychowankom poczucie bezpieczeństwa poprzez integrację dzieci i pracowników i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej,
- 3) wyeliminować z procesu wychowawczego zachowania przemocowe,

zwykłe:

- 1) zintensyfikować działania mające na celu wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobiegające wypaleniu zawodowemu osób pracujących z dziećmi.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń.

Na podstawie art. 197d ust. 6 ustawy, do Starosty Stargardzkiego zostanie skierowane pismo informujące o stwierdzonych istotnych nieprawidłowościach w działaniach Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Stargardzie.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

Na oryginale właściwe podpisy.